

Ateşli Silah Yaralarının Değerlendirilmesi

Assesment of Gunshot Wounds

Ahmet Hakan Dinç¹

¹ Türkiye Büyük Millet Meclisi Hastanesi, Ankara, Türkiye

Bireysel silahlanma arttıkça ateşli silahlarla işlenen suç sayısında da artış kaçınılmazdır. Türkiye’de 2006 yılında ruhsatlı silah sayısı 85 bin 789 iken, 2017 yılında bu rakam 73 bin 38 olmuştur. Yivsiz av tüfeği ruhsat sayısı 2014 yılında 126 bin 258, 2015 yılında 145 bin 276, 2017 yılında ise 127 bin 702 artarak toplamda 1 milyon 600 bin rakamını geçmiştir [1]. Ülkemizde son 10 yılın suç istatistiklerine bakıldığında; ruhsatlı ateşli silahlarla işlenen suç sayısı 25 bin 547 iken, ruhsatsız ateşli silahla işlenen suç sayısı 159 bin 123’tür [2]. İçişleri Bakanlığı 2016 yılında ateşli silahlarla 26 bin 818 olay meydana geldiğini, bu olaylarda toplam 10 bin 355 ateşli silah ele geçirildiğini, bu silahların %18,4’ünün ruhsatlı, %81,6’sının ise ruhsatsız olduğunu bildirmiştir [3]. Bu rakamlar ülkemizde yıllar içerisindeki ruhsatlı silah sayısının azalmasının altında yatan gerçeği ortaya koymaktadır. Ruhsatlı silahların toplam nüfusa oranlarına bakıldığında; Finlandiya’da %8, İsveç’te %6.7, İspanya’da %4.5 olduğu, ülkemizde ise bu oranın yaklaşık %3 civarında olduğu bildirilmektedir [2].

Ülkemizde silahlı şiddet olaylarını belirten bir istatistik bulunmamakla birlikte, 2015 yılında basına yansıyan silahlı olay sayısı 2 bin 175 iken, 2017 yılında bu rakam 3 bin 494’e çıkmıştır. Silahlı şiddet olaylarının %80’inde ateşli silah kullanıldığı, ateşli silahlar arasında da %40.7 ile en sık çeşitli tüfeklerin kullanıldığı bildirilmiştir [4]. Yasal veya yasadışı yollardan kolay temin edilebilir olması nedeniyle yaralama ve öldürme olaylarında av tüfekleri sıklıkla tercih edilmektedir. Ülkemizde av tüfeğinin saldırı amaçlı kullanıldığı olaylarda seri şekilde ateş edebilme özelliği nedeniyle pompalı av tüfeklerinin kullanıldığı bildirilmiştir [5].

Ülkemizde ve dünyada silahlı saldırılarda sıklıkla tercih edilen ateşli silahlara bağlı yaralanmaların özellikle hasta ile ilk karşılaşan acil birim hekimleri tarafından çok iyi tanınması gerekmektedir [6]. Yaraların iyileşmeden ve müdahale öncesi ilk halleri çok önemli olup, sütüre edilmiş veya iyileşmeye

Ateşli silah yaraları iyileşme durumunda, olay yerinde yapılan müdahale veya sağlık kuruluşunda yapılan cerrahi girişim ile değişerek ilk halini kaybedecektir. Yeterli inceleme yapılmadan yaranın yıkanması ve pansuman yapılması da yara etrafındaki bulguların kaybolmasına sebep olacaktır [6]. Yapılan bir çalışmada ateşli silah yaralanmasına bağlı ölümlerin %28.9'unda ölü muayenesi ve otopsi ile atış mesafesinin belirlenemediği bildirilmiş olup, bunun ilk muayene bulgularının ayrıntılı kaydedilmemesinden kaynaklanabileceği belirtilmiştir [16]. Yine aynı çalışma olguların yarısının hastaneye ulaştıktan hemen sonra veya bir süre tedavi edildikten sonra öldüğünü bildirmiştir. Başka bir çalışmada olguların hiçbirinde atış mesafesi tayininin kesin olarak yapılamadığı, bu durumun ilk raporu düzenleyen hekimce yara tanımlarının ayrıntılı yapılmamasından kaynaklandığı belirtilmiştir [17]. Bu durum da sağlık çalışanlarının ateşli silah yaralanmalarında yaralanmaya ait bulguların eksiksiz kayıt altına alınması, suç delillerinin korunması ve saklanması konusunda bilgili ve tecrübeli olması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Kişilerin elinde mevcut olan ateşli silah sayısı arttıkça kullanım riski artacak, ateşli silahla işlenen suç oranları, yaralanma ve ölüm oranları da artış gösterecektir. Ateşli silahlara bağlı yaralanma ve ölümlerin azaltılabilmesi için; yasa dışı yollarla silah satışı engelleyici tedbirler arttırılmalı, caydırıcı cezalar uygulanmalıdır.

Ateşli silah yaralanması ile başvuran olguda ilgili hekimler tarafından müdahale öncesi saptanan bulguların ayrıntılı kayıt altına alınması, sonrasında yapılacak medikolegal otopsi uygulamasını da tamamlayıcı olması açısından özellikle önemlidir. Bütün ateşli silah yaralanmasına bağlı ölüm olgularında mutlaka radyolojik inceleme yapılmalı, elde edilen mermi çekirdeği, saçma tanesi, tapa gibi deliller kayıt altına alınarak ilgili makamlara gönderilmelidir.

Kaynaklar:

1. Emniyet Genel Müdürlüğü 28.12.2017 tarihli Basın Açıklaması <https://www.egm.gov.tr/haberler/Sayfalar/28-Aralik-2017-Tarihli-Basin-Aciklamasi.aspx> Erişim Tarihi: 15.11.2018
2. Özel Güvenlik Daire Başkanlığı Bireysel Silahlanmaya Dair 2017 Yılı Raporu <http://www.ozelguvenlik.pol.tr/Duyurular/Sayfalar/B%C4%B0REYSEL-S%C4%B0LAHLANMAYA-DA%C4%B0R-2017-YILI-RAPORU.aspx> Erişim Tarihi: 15.11.2018
3. T.C. İçişleri Bakanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği. Son Günlerde Bazı Basın Yayın Organlarında Çıkan Ateşli Silahlarla İşlenen Suçlarla ve Yapılan Düzenlemeler ile İlgili Açıklama <https://www.icisleri.gov.tr/son-gunlerde-bazi-basin-yayin-organlarinda-cikan-atesli-silahlarla-islenen-suçlarla-ve-yapilan-duzenlemeler-ile-ilgili-aciklama> Erişim Tarihi: 15.11.2018
4. Umut Vakfı Türkiye Silahlı Şiddet Haritası 2017 <http://www.umut.org.tr/umut-vakfi-turkiye-silahli-siddet-haritasi-2017/> Erişim Tarihi: 15.11.2018
5. Ağır G, Özasan A, Yorulmaz C, Koç S. Av tüfeği yaralanmasına bağlı ölümlerde otopsi bulguları. II. Adli Bilimler Sempozyumu: Balistik, 4-5 Nisan 1997, 148-159.
6. Yılmaz A. Ateşli silahlarla oluşan yaralanmalar. TBB Dergisi 2004;50:167-78.

7. Demirkıran S, Çelikel A. Acil birimlerde adli olgu yönetimi. Derman Medical Publishing 13.03.2017 DOI: 10.4328/DERMAN.4956
8. Çetin G, Yorulmaz C. Ateşli Silah Yaraları In: Soysal Z, Çakalır C. eds. Adli Tıp Cilt 2. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Yayınları, 1999:570-585.
9. Karaman G, Özdemir MH. Mermi çekirdeği silinti halkasının değerlendirilmesinde dikkat çeken farklılıklar. Adli Tıp Bülteni, 2016;21(2)
10. DiMaio VJM. Detection of Gunshot Residues. Gunshot Wounds. Practical Aspects of Criminal & Forensic Investigations. 3rd ed. CRC Press; 2016. p. 287-304.
11. Şener MT, Set T. Mekanik travmatik yaraların adli raporlarda tanımlanması: Tıbbi ve hukuki önemi. Smyrna Tıp Dergisi 2013;56-9.
12. Beyaztaş FY. Av tüfeği ile yapılan atışlarda atış mesafesinin belirlenmesi. C.Ü. Tıp Fakültesi Dergisi 2003;25(1):43-46.
13. Beyaztaş FY, Can M, Bütün C. Ateşli silah yaralanmalarında hekimin sorumluluğu. Birinci Basamakta Adli Tıp. Koç S, Can M eds. İstanbul Tabip Odası 2. Baskı, 2011. pp:74-80.
14. Karagöz YM, Karagöz SD, Atılgan M, Demircan C. Ateşli Silah Yaralanmasına Bağlı 133 Ölüm Olgusunun İncelenmesi. Adli Tıp Bülteni 1996;1(3):122-126.
15. Sunay YM, Serpil A. Birinci basamakta adli olgu ve adli rapor düzenleme. Aile Hekimliği Dergisi 2004;8(1):30-33.
16. Aydın B, Çolak B. Samsun'da ateşli silahlara bağlı ölümler: 1999-2003. Adli Tıp Dergisi 2005;19(3):11-16.
17. Tokdemir M, Kafadar H, Türkoğlu A. Ateşli silah yaralanmalarının 304 olguda değerlendirilmesi. e-Journal of New World Sciences Academy 2009;4(1):1-7.